ANALIZA STANU GOSPODARKI ODPADAMI KOMUNALNYMI ZA 2020 ROK GMINA OPATÓWEK

Opracował: Krzysztof Szychta

Kwiecień 2021 roku

I. Wstęp

1.1 Cel analizy

Niniejszy dokument stanowi roczną analizę stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Opatówek, sporządzony w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi.

1.2. Podstawa prawna sporządzenia analizy

Analiza przygotowana w oparciu o art. 3 ust. 2 pkt 10 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tj. Dz. U. z 2020 roku, poz. 1439 ze zm.), gdzie określony został zakres analizy.

II. Źródła powstawania odpadów komunalnych

Ustawa o odpadach określa odpady komunalne jako odpady powstające w gospodarstwach domowych. Do wspomnianych odpadów nie zalicza się pojazdów wycofanych z eksploatacji, a także odpadów niezawierających odpadów niebezpiecznych pochodzących od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

Odpady komunalne to także odpady powstałe na terenach nieruchomości niezamieszkałych, takich jak obiekty użyteczności publicznej np. odpady z koszy ulicznych, odpady z placów targowych, parków, cmentarzy, placów zabaw etc.

III. Usługi związane z gospodarowaniem odpadami na terenie gminy Opatówek

3.1. Odbiorem i zagospodarowaniem odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych w 2020 roku zajmowała się Firma Usługowo Handlowa "Jartex" Szczepan Jarantowski.

3.2. Sposoby gromadzenia odpadów komunalnych na terenie gminy.

Zbieranie odpadów w sposób selektywny stanowi podstawowy element systemu gospodarki odpadami. Na terenie gminy Opatówek była i jest prowadzona selektywna zbiórka w podziale na poszczególne frakcje:

- szkło (worek zielony),
- tworzywa sztuczne, metale i opakowania wielomateriałowe (worek żółty),
- papier i tekturę (worek niebieski),
- odpady biodegradowalne (brązowy worek, obecnie pojemnik),
- popiół w okresie grzewczym (od 1 października do 31 maja),

Funkcjonuje, również Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych na który można dostarczać odpady komunalne z gospodarstw domowych:

1) opakowania z papieru i tektury oraz papier i tektura,
2) metale,
3) tworzywa sztuczne,
4) opakowania szklane oraz szkło,
5) opakowania wielomateriałowe,
6) bioodpady,
7) zużyta baterie i akumulatory,
8) zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,
9) odpady niebezpieczne,
10) przeterminowane leki i chemikalia,

11) odpady niekwalifikujące się do odpadów medycznych powstałych w gospodarstwie domowym w wyniku przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu poziomu substancji we krwi, w szczególności igieł i strzykawek,
12) zużyte opony,
13) meble i inne odpady wielkogabarytowe;
14) odpady budowlane i rozbiórkowe;
15) popiół i żużel z palenisk domowych.

Częstotliwość odbioru odpadów komunalnych w 2020r.

- Odbiór odpadów selektywnie zebranych takich jak: papier, szkło, plastik i opakowania wielomateriałowe z zabudowy jednorodzinnej - raz w miesiącu,
- odbiór odpadów biodegradowalnych, 2 razy w miesiącu w okresie od kwietnia do października i raz w miesiącu w okresie od listopada do marca,
- odbiór odpadów selektywnie zebranych z zabudowa wielorodzinna - raz w miesiącu bądź na zgłoszenie w razie przepełnienia,
- odbiór odpadów zmieszanych - raz na dwa tygodnie,
- odbiór odpadów zmieszanych z budynków wielorodzinnych - raz na tydzień,
- odbiór odpadów biodegradowalnych z budynków wielorodzinnych - raz na tydzień,

Odpady takie jak przeterminowane leki można oddawać w aptekach, które gmina wyposażyła w specjalne pojemniki do gromadzenia tego typu odpadów.
Lokalizacje aptek, gdzie można pozostawić przeterminowane leki:

- Opatówek, ul. Kościelna 1,
- Opatówek, Plac Wolności 2,
- Opatówek, ul. Łódzka 1.

Godziny przyjmowania odpadów na PSZOK od 10:00 do 16:00 w każdy poniedziałek i środę oraz w każdą sobotę w godzinach od 9:00 do 17:00, za wyjątkiem dni ustawowo wolnych od pracy.

3.3. Miejsca zagospodarowania odpadów komunalnych

Zgodnie z ustawą zmieszane odpady komunalne, oraz odpady zielone i pozostałości po sortowaniu muszą być przekazywane wyłącznie do regionalnych instalacji przekształcania odpadów komunalnych, w naszym przypadku jest to **ZUOK Orli Staw**, Orli Staw 2, 62-834 Ceków, natomiast odpady selektywnie zebrane mogą być przekazane przez firmę Jartex dowolnej firmie, która posiada odpowiednie wymogi prawne. Szczegółowe miejsca zagospodarowania odpadów można znaleźć w załączniku nr 1 do niniejszej analizy.

W związku z przestojem technologicznym ZUOK "Orli Staw" w okresie od 1 lipca do 31 sierpnia Gmina Opatówek musiała znaleźć instalację zastępczą do której dostarczono odpady komunalne. Udało się podpisać umowy Regionalny Zakład Zagospodarowania Odpadów Sp. z o.o., ul. Staroprzygodzka 121, 63-400 Ostrów Wielkopolski gdzie w miesiącu lipcu dostarczano niesegregowane (zmieszane)odpady komunalne oraz **"ZGO Sp. z o.o. w Jarocinie - Wielkopolskie Centrum Recyklingu"** Witaszyczki, ul. Mariusza Małynicza 1, 63 - 200 Jarocin, gdzie w lipcu dostarczano zmieszane odpady opakowaniowe (żółty worek), papier (niebieski worek) a w miesiącu sierpniu także zmieszane (niesegregowane) odpady komunalne.

IV. Rejestr działalności regulowanej prowadzony przez Burmistrza Gminy Opatówek

Firmy które uzyskały wpis do rejestru działalności regulowanej w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości na terenie Gminy Opatówek to:

- F.U.H. JARTEX Szczepan Jarantowski ul. Zakopiańska 12; 62-800 Kalisz;
- Zakład Oczyszczania i Gospodarki Odpadami "MZO" S.A. ul. Staroprzygodzka 138; 63-400 Ostrów Wielkopolski;
- Zakład Wielobranżowy Marek Buchnajzer Tymianek 20; 62-840 Koźminek;
- Przedsiębiorstwo Oczyszczania Miasta "EKO" Sp. z o.o. ul. Łódzka 19; 62-800 Kalisz;
- Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Spółka Akcyjna w Kaliszu ul. Bażancia 1A 62-800 Kalisz.8;
- Zakład Oczyszczania i Gospodarki Odpadami "MZO" S.A. ul. Staroprzygodzka 138, 63-400 Ostrów Wielkopolski

IV. Wysokość opłat oraz terminy uiszczania opłat

Obowiązujące stawki opłaty to 24,00 zł za osobę na miesiąc oraz w przypadku braku segregacji 48,00 zł na miesiąc za osobę.

W związku z nowelizacją ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach Rada Miejska Gminy Opatówek podjęła decyzję o zwolnieniu właścicieli nieruchomości w opłacie z tytułu posiadania kompostownika. Zwolnienie wynosi 1,50 zł od osoby na miesiąc.

Terminy opłat:

- do 28 lutego za I kwartał,
- do 31 maja za II kwartał,
- do 31 sierpnia za III kwartał,
- do 30 listopada za IV kwartał.

V. Ocena możliwości technicznych i organizacyjnych gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi

Przetwarzanie zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania. Na terenie Gminy Opatówek nie ma możliwości przetwarzania odpadów komunalnych, dlatego Gmina Opatówek od 1998 roku jest członkiem Związku Komunalnego Gmin "Czyste Miasto, Czysta Gmina". "Celem działania Związku jest opracowanie i realizacja programu polegającego na kompleksowym i zgodnym z wymogami Unii Europejskiej rozwiązaniu problemu gospodarki odpadami komunalnymi w rejonie działania Związku. Kluczowym punktem programu jest stworzenie silnego centrum gospodarki odpadami poprzez budowę Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych „ORLI STAW" Orli Staw 2, gm. Ceków Kolonia.

Zakład jest zlokalizowany na otoczonym lasami obszarze około 22 hektarów terenu. Inwestorem, właścicielem terenu oraz użytkownikiem jest Związek Komunalny Gmin „Czyste Miasto, Czysta Gmina” [1].

W lipcu 2020r. ruszyła **Modernizacja ZUOK Orli Staw jako Regionalnego Centrum Recyklingu** - podstawowym celem przedmiotowej inwestycji pod nazwą „Modernizacja ZUOK Orli Staw jako Regionalnego Centrum Recyklingu” jest ochrona środowiska naturalnego poprzez ograniczenie negatywnego oddziaływania na środowisko gospodarki odpadami, zwiększenie efektywności systemu zagospodarowania odpadów komunalnych, wypełnienie zobowiązań w zakresie zagospodarowania odpadów komunalnych oraz poprawa środowiskowych warunków życia mieszkańców. Celem bezpośrednim projektu jest stworzenie infrastruktury pozwalającej na gospodarowanie odpadami komunalnymi zgodne z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, przyczyniającej do wypełnienia krajowych i unijnych wymagań w zakresie gospodarki odpadami. W najbliższych latach w wyniku przyjętych kierunków działań w gospodarce odpadami przewiduje się wzrost strumienia odpadów zbieranych selektywnie i spadek strumienia zmieszanych odpadów komunalnych. Biorąc pod uwagę powyższe oraz przewidywany wzrost całkowitego strumienia odpadów komunalnych należy spodziewać się znacznego zapotrzebowania na infrastrukturę do przetwarzania odpadów komunalnych zbieranych selektywnie, stąd staje się zasadnym uzupełnienie i modernizacja technologii przetwarzania odpadów komunalnych zbieranych selektywnie w ZUOK o odpowiednią infrastrukturę – instalację sortowania odpadów zbieranych selektywnie. Rozp. Ministra Środowiska wprowadza obowiązek selektywnego zbierania odpadów ulegających biodegradacji, ze szczególnym uwzględnieniem bioodpadów. W świetle obowiązujących wymagań prawnych niezbędne jest uzupełnienie technologii przetwarzania odpadów komunalnych w ZUOK Orli Staw o technologię efektywnego przetwarzania strumienia bioodpadów zbieranych selektywnie – instalację fermentacji[2]

VI. Potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi

Gmina Opatówek zakończyła budowę wyczekiwanego przez mieszkańców Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych, który zlokalizowany jest w Opatówku przy ulicy Parkowej nr dz. 719/1, obok oczyszczalni ścieków.

VII. Prawo miejscowe

Zgodnie z lipcową nowelizacją z 2019r. gminy miały obowiązek do końca 2019r. dokonać korekt w swoich uchwałach. Termin ten został przesunięty w związku z pandemią SARS COV-2 do dnia 31 grudnia 2020r. Rada Miejska Gminy Opatówek podjęła szereg uchwał dotyczących systemu gospodarki odpadami:

1. Uchwała Nr 120/19 Rady Miejskiej Gminy Opatówek z dnia 5 grudnia 2019 r. w sprawie: sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania i zagospodarowania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych oraz sposobu świadczenia usług przez Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych na terenie Gminy Opatówek.
2. Uchwała Nr 146/20 Rady Miejskiej Gminy Opatówek z dnia 28 lutego 2020 r. w sprawie sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania i zagospodarowania odpadów

[1] www.orlistaw.pl
[2] https://mapadotacji.gov.pl/projekty/786605/

komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych oraz sposobu świadczenia usług przez Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych na terenie Gminy Opatówek.

3. Uchwała Nr 162/20 Rady Miejskiej Gminy Opatówek z dnia 30 kwietnia 2020 r. w sprawie sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania i zagospodarowania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych oraz sposobu świadczenia usług przez Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych na terenie Gminy Opatówek.
4. Uchwała Nr 121/19 Rady Miejskiej Gminy Opatówek z dnia 5 grudnia 2019 r. w sprawie: terminu, częstotliwości i trybu uiszczania opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi.
5. Uchwała Nr 119/19 Rady Miejskiej Gminy Opatówek z dnia 5 grudnia 2019 r. w sprawie: zwolnienia w części z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi właścicieli nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi kompostujących bioodpady stanowiące odpady komunalne w kompostowniku przydomowym.
6. Uchwała Nr 122/19 Rady Miejskiej Gminy Opatówek z dnia 5 grudnia 2019r. w sprawie wzoru deklaracji o wysokości opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz warunków i trybu jej składania.
7. Uchwała Nr 117/19 Rady Miejskiej Gminy Opatówek z dnia 5 grudnia 2019 r. w sprawie: uchwalenia Regulaminu utrzymania porządku i czystości na terenie Gminy Opatówek
8. Uchwała Nr 145/20 Rady Miejskiej Gminy Opatówek z dnia 28 lutego 2020 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu utrzymania porządku i czystości na terenie Gminy Opatówek.
9. Uchwała Nr 118/19 Rady Miejskiej Gminy Opatówek z dnia 5 grudnia 2019 r. w sprawie: wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi dla nieruchomości na których zamieszkują mieszkańcy.

VIII. Analiza finansowa systemu gospodarki odpadami na terenie Gminy Opatówek za 2020 rok

Ilość nieruchomości i mieszkańców objętych systemem na terenie gminy w 2020 roku.

Łączna liczba nieruchomości objętych systemem gospodarki odpadami wyniosła: 2678.
Systemem objęto: 9220 osób.

Wymiar opłaty za 2020r.

- wymiar opłaty za odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych za 2020 rok wynosił: 2 604 174,14zł.,

Koszty funkcjonowania systemu gospodarki odpadami w 2020 roku łącznie wyniosły: 3 187 787,60 zł w tym:

odbiór i transport nieruchomości zamieszkałych: 2 094 619,27 zł,

zagospodarowanie odpadów w instalacjach (bez odpadów z PSZOK): 865 986,40 zł,

koszty związane z prowadzeniem PSZOK: 117 181,93 zł,

koszty administracyjne: w tym wynagrodzenia, koszty egzekucyjne, delegacje, szkolenia, koszty biurowe: 110 000,00 zł.

Zgodnie z ustawą system powinien się samobilansować, czyli wszystkie koszty związane

z gospodarowaniem winny być pokrywane z opłat uiszczanych przez mieszkańców.

Gminy Opatówek. z pobranych opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi pokrywa koszty funkcjonowania systemu, które obejmują:

- odbierania, transportu, zbierania, odzysk i unieszkodliwiania odpadów komunalnych,
- tworzenia i utrzymania punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych; w naszym przypadku jest to przygotowanie i uzyskanie niezbędnych pozwoleń związanych z inwestycją,
- obsługi administracyjnej systemu;
- edukację ekologiczną w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi.

Niestety w 2020 nastąpił deficyt w budżecie systemu gospodarki odpadami komunalnymi. Związane było to m.in. tym, że przez 2 miesiące odpady były wywożone do innych instalacji niż pobliski ZUOK "Orli Staw" oraz stawkami za zagospodarowanie odpadów, co obrazuje poniższa tabela.

Kod odpadu	Rodzaj odpadu	Cena brutto w zł za utylizację 1 [Mg] odpadu ZUOK "Orli Staw"	Cena brutto w zł za utylizację 1 [Mg] odpadu w Jarocinie	Cena brutto w zł za utylizację 1 [Mg] odpadu w RZZO Ostrów Wlkp.
20 03 01	niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	410,40	518,40	723,60
15 01 06	zmieszane odpady opakowaniowe	194,40	410,40	-
15 01 07	opakowania ze szkła	9,64	43,20	-
20 02 01	odpady ulegające biodegradacji	194,40	356,40	-
15 01 01	opakowania z papieru i tektury	8,93	54,00	-

tab. nr 1

IX. Ilość zebranych odpadów komunalnych w 2020 r. i osiągnięte poziomy przez Gminę Opatówek.

Kod odpadu, rodzaj odpadu	Masa odebranych odpadów w [Mg]
20 03 01 Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	2221,2260
20 01 01 Papier i tektura	0,5600
20 01 35* Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki5)	9,7200
20 01 32 Leki inne niż wymienione w 20 01 31	0,2470
15 01 06 Zmieszane odpady opakowaniowe	335,9400
20 03 07 Odpady wielkogabarytowe	51,9400
20 01 21* Lampy fluorescencyjne i inne odpady zawierające rtęć	0,0320
16 01 03 Zużyte opony	10,4400
20 01 39 Tworzywa sztuczne	4,2800

20 02 01 Odpady ulegające biodegradacji	596,3800
20 01 34 Baterie i akumulatory inne niż wymienione w 20 01 33	0,1220
20 01 27* Farby, tusze, farby drukarskie, kleje, lepiszcze i żywice zawierające substancje niebezpieczne	0,2000
20 01 34 Baterie i akumulatory inne niż wymienione w 20 01 33	0,1220
20 01 99 Inne niewymienione frakcje zbierane w sposób selektywny	3,7800
20 01 36 Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	6,9200
20 01 38 Drewno inne niż wymienione w 20 01 37	3,1800
15 01 02 Opakowania z tworzyw sztucznych	0,5400
15 01 07 Opakowania ze szkła	222,2400
20 01 28 Farby, tusze, farby drukarskie, kleje, lepiszcze i żywice inne niż wymienione w 20 01 27	0,8800
20 03 99 Odpady komunalne niewymienione w innych podgrupach	43,3800
15 01 01 Opakowania z papieru i tektury	69,6800
17 02 03 Tworzywa sztuczne	35,0000
17 02 01 Drewno	23,1400
17 02 02 Szkło	1,8800
17 01 07 Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 06	29,2600
17 01 01 Odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów	2,8400
17 03 80 Odpadowa papa	0,1000

tab. nr 2

1) Osiągnięty poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów komunalnych [%]:**41,50**:
2) Osiągnięty poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych [%] **100,00**;
3) Osiągnięty poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania [%] **18,00.**

X. Podsumowanie

Na terenie Gminy Opatówek System Gospodarowania Odpadami Komunalnymi realizowany jest zgodnie z ustawą. W 2020 r. odebrano i zebrano łącznie 3475,2200 [Mg] wszystkich odpadów komunalnych, co stanowi wzrost o 6,07% w stosunku do ilości odebranych odpadów komunalnych w roku 2019 (3276,4270 Mg).

W ramach Systemu odebrano 2221,2200 [Mg] niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych, co stanowi wzrost aż o 20,5% w stosunku do ilości odebranych odpadów w roku 2019 (1843,41 Mg). Wzrasta również ilość odpadów selektywnie zbieranych

co świadczy w tym przypadku m.in. o poprawie stanu selektywnej zbiórki „u źródła” oraz skutecznej kampanii informacyjno-edukacyjnej towarzyszącej zmianie systemu. Również Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w tym wypadku odgrywa kluczową rolę, na który przywożone są duże ilości selektywnie zebranych odpadów.

Należy spodziewać się dalszego wzrostu masy odpadów komunalnych, co wymagało będzie bieżącego dostosowywania działań logistycznych i informacyjno-edukacyjnych w celu dotrzymania i osiągnięcia wymaganych poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych oraz poziomów ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania.